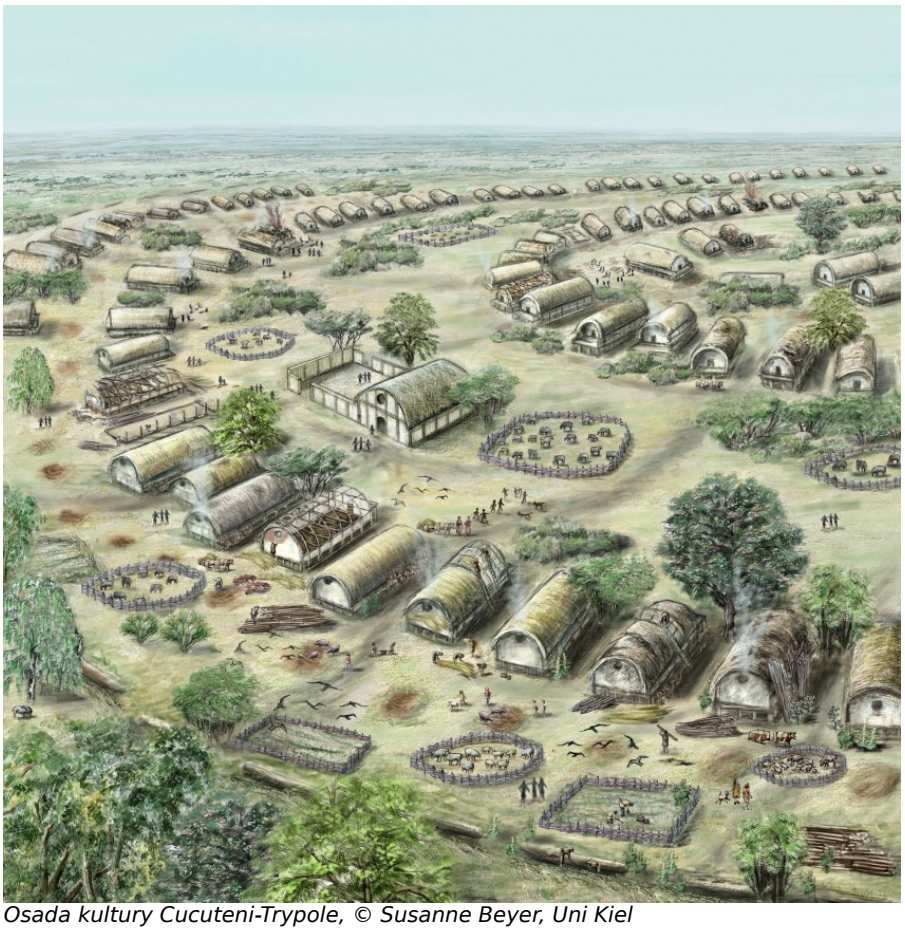
Wegetarianie z megaosad. Roślinna dieta mieszkańców osad kultury Cucuteni-Trypole

© Copyright by Mariusz Błoński [w:] „*Kopalnia Wiedzy*", 27 grudnia 2023.

Około **6500** lat temu na terenie dzisiejszej Ukrainy i Mołdawii pojawiła się kultura Cucuteni-Trypole. Jej przedstawiciele zakładali olbrzymie osady, w których mieszkały tysiące osób. Największa ze znanych nam osad miała co najmniej 15 000 mieszkańców, była największą miejscowością na świecie. Tak olbrzymia liczba ludności wymagała odpowiedniego zaopatrzenia w żywność.

Osada kultury Cucuteni-Trypole, © Susanne Beyer, Uni Kiel

Dopiero teraz badania prowadzone przez uczonych z Uniwersytetu Chrystiana Albrechta w Kilonii dały odpowiedź na to, co jedli mieszkańcy megaosad. Okazało się, że ich gospodarka była oparta o starannie zaplanowaną uprawę ziemi i hodowlę zwierząt.

Osady Cucuteni-Trypole miały po kilka kilometrów kwadratowych powierzchni. Były bardzo szczegółowo zaplanowane. Wykopaliska pokazują jasno podzieloną strukturę, z budynkami, w których odbywały się spotkania sąsiadów razem pracujących, żyjących i podejmujących wspólne decyzje.

Rozmiary osad i liczba ludności wskazują, że codzienne życie musiało być podobne do życia w późniejszych miastach, których mieszkańcy byli głównie rolnikami. Zespół profesora Johannes Müllera chciał się jednak dowiedzieć, w jaki sposób ludzie zapewniali sobie niezbędne składniki odżywcze. Odpowiedź zdobyli dzięki analizie kości ludzkich i zwierzęcych oraz pomiarom izotopów węgla i azotu w ziarnach zbóż i roślin strączkowych z różnych stanowisk Cucuteni-Trypole.

Doszliśmy do wniosku, że na ogrodzonych pastwiskach trzymano bydło i owce. A odchody zwierząt były wykorzystywane do intensywnego nawożenia pól, na których uprawiano przede wszystkim rośliny strączkowe, mówi Frank Schlütz. Głównymi składnikami diety były strączki i zboża, a dzięki roślinom strączkowym ludzie dostarczali sobie wszystkie niezbędne aminokwacy. Pozostałości z uprawy roślin służyły prawdopodobnie jako dodatkowa karma dla zwierząt. Dzięki temu mieszkańcy mega osiedli niemal w ogóle nie jedli mięsa, nie musieli więc zajmować się – wymagającą dużo pracy i zasobów – hodowlą zwierząt na mięso. Dzięki odpowiedniej gospodarce zapewniali więc sobie odpowiednie wyżywienie, oszczędzając przy tym siły, czas i zasoby.

Kultura Cucuteni-Trypole przetrwała niemal 3000 lat. Prawdopodobną przyczyną jej upadku było pojawienie się różnic społecznych, zanik lokalnych wspólnot i scentralizowanie procesu decyzyjnego, co doprowadziło do rozpadu społeczności i zaniku wielkich osad w wyniku emigracji.

Źródło: Christian-Albrechts-Universität zu Kiel